

קונטרס

אור הצדיק

יגלה מעלת הצדיק האמת, ואשרי מי
שזוכה להיות מקרב אליו, והוא יביא
אותו לכל הטוב שבכל העולמות.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסיד ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂאִין עוֹד דְּבַר
כָּל-כֶּף חָשׁוּב בְּחַיֵּי הָאָדָם כְּמוֹ אַמוּנַת
צְדִיקִים, לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּבְדַבְרֵיהֶם, אֲשֶׁר
רַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה
לְהֶאֱמִין בְּדַבְרֵי צְדִיקִים, וְלִידַע שְׂדַבְרֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם אֵינוֹ פְּשׁוּט, שְׂאֵז כְּשֶׁחֲזַק
בְּאַמוּנַת צְדִיקִים, מֵאִיר עָלָיו אוֹר הַצְּדִיק.
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵתִים הַלְלוּ
בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתקד)

קונטרס

אור הצדיק

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז): יראה ואהבה אי אפשר להשיג, אלא על-ידי הצדיק; וכמובא בתקוני זהר (תקון י'): מצוה בלא דחילו ורחימו לא יכולה לסלקא ולמיקם קדם ה', כל מצוה שאין בה יראה ואהבה, אינה עולה למעלה; וכדגמת צפור שאינה יכולה לעוף, אלא על-ידי שני כנפים, כך כל מצוה ומצוה בהכרח שיהיו לה שני כנפים. ומהם כנפי המצוות? יראה ואהבה; מצד אחד — אדם צריך לפחד מהקדוש-ברוך-הוא, ולעשות רצונו, ומצד שני — אדם צריך לאהב מאוד מאוד את הקדוש-ברוך-הוא. ואם יש לאדם יראה ואהבה, המצוה עולה למעלה. כל יהודי אינו יודע אילו אוצרות יש לו, אם היה מכיר באוצרות הטמונים בחבו, היה תמיד שמח. כי חכמינו הקדושים אומרים (ברכות נז.): אפלו הריקנין שבה, מלאים מצוות כרמון; וכתוב מהמקבלים, אשר יש בו

בַּרְמוֹן תְּרִי"ג גְּרַעֲיָנִים, כְּנֶגֶד תְּרִי"ג מְצוֹת — רַמ"ח
 מְצוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה; וְהִנֵּה אֶפְלוּ הָרִיקָנִין
 שָׁבָד, מִי שֶׁרִיק לְגַמְרִי, וְאִין לוֹ כְּלוּם, הוּא מְלֵא מְצוֹת
 כְּרַמוֹן, אִיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת דְּבָר כְּזֶה? אֲלֵא חֲכָמֵינוּ
 הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (סְפָרִי רֵאָה ב): כָּל הַכּוֹפֵר בַּעֲבוּדָה זָרָה,
 כְּאֵלוֹ קָיָם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה; אָדָם רַק מְכַנֵּס בַּעֲצָמוֹ
 אֲמוּנָה בַּבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, וּכְאֵלוֹ כָּבַר קָיָם אֶת כָּל
 הַתּוֹרָה כְּלָה; כִּי כָּל מְצוֹת הַתּוֹרָה מְבִיאוֹת אֶת הָאָדָם
 לְאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קִיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ
 אֲמוּנָה"; נִמְצָא, כְּשֵׁישׁ לִיהוּדֵי אֲמוּנָה, הוּא כּוֹפֵר
 בַּעֲבוּדָה זָרָה, וּמְמִילָא יֵשׁ לוֹ כְּבָר כָּל הַתְּרִי"ג מְצוֹת.
 וְלֶכֶן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַעַד),
 שֶׁאֶפְלוּ הָרַשָּׁעִים הַגְּדוֹלִים, אֲשֶׁר עוֹבְדִים עַל עֲצָמָם
 שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, יָמִים עַל גְּבֵי יָמִים, שְׁבוּעוֹת עַל
 גְּבֵי שְׁבוּעוֹת, חֲדָשִׁים עַל גְּבֵי חֲדָשִׁים, שָׁנִים עַל גְּבֵי
 שָׁנִים, לְעַקֵּר מֵעֲצָמָם אֶת הָאֲמוּנָה, וְאִין עוֹלָה בְּיָדָם, כִּי
 כְּשֶׁבָאִים לְהַחֲלֹטָה נֶגֶד הָאֲמוּנָה, חֵס וְשָׁלוֹם, פִּתְאֹם
 מִתְעוֹרֵר בָּהֶם הַנְּצוּץ — אוֹלֵי בְּכָל זֹאת יֵשׁ הִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְנוֹפֵל כָּל הַבְּנֵין שֶׁבָנוּ. אֲמוּנָה זֶה הָעַקֵּר,
 וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁאָדָם צָרִיךְ
 תָּמִיד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ בַּעֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה,
 כִּי יֵשׁ סוּבְלֵי חֲלָאִים קָשִׁים וּמְרִים, וְהֵפֵל רַק מִחֲמַת
 נְפִילַת הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, גט): "וְהִפְלָא

הוֹי"ה אֶת מַכְתָּךְ, מִכּוֹת גְּדֻלוֹת וְנֶאֱמָנוֹת, וְחֲלִיִּים רָעִים וְנֶאֱמָנִים", שׁוֹאֵל רַבֵּנוּ ז"ל: מָה זֶה וְנֶאֱמָנִים? אֵלֶּא כָּל אֲשֶׁר סוֹבְלִים זֶה רַק בְּשִׁבִיל פְּגַם הָאֱמוּנָה. וּבִפְרָט מִחֲלַת הָעֲצָבִים שְׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק מִחֲסָרוֹן אֱמוּנָה. וְרַב רַבָּם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם סוֹבְלִים עַל הָעֲצָבִים, שְׁנִכְנָסִים בְּדַכְאוֹן עֶמֶק, וְאֵינָם רוֹצִים לְחַיּוֹת, אוֹ שֶׁהֵם תָּמִיד רָבִים עִם כָּלָם, וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ כָּלָם כְּנִגְדָם, מִמָּה זֶה נוֹבֵעַ? אֵין זֹאת אֵלֶּא מִמִּחֲלַת עֲצָבִים; אוֹ יִשְׁנֵם כְּאִלוֹ מְלֵאֵי דְמִיּוֹנוֹת וְשִׁגְיוֹנוֹת, וְהֵפֵל מִחֲמַת עֲצָבִים. אֵךְ אִם יֵשׁ לְאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא זוֹכֶה לְרַפּוּאָה, וְאֵין חֲסֵר לוֹ דְבָר. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה): אֵיךְ זוֹכִים שְׁאָדָם יִהְיֶה סְבֻלָן, וְיִסְבֵּל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו? רַק עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, אֲשֶׁר עַל יְדֵה זוֹכִים לְאָרֶךְ אַפִּים וְסִבְלָנוֹת, עַד שְׁאַף אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לְשַׁבְּרוֹ, וּמִדּוּעַ? כִּי יֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה. הֵנָּה אָנוּ רוֹאִים, כְּשֶׁאָדָם חוֹרֵשׁ בְּאֲדָמָה, כְּכֹל שְׁחוֹרֵשׁ עֶמֶק יוֹתֵר, וּמְכַנֵּס זְרָעִים וְהֵם מְשַׁרְיָשִׁים שָׂרָשִׁים, וּמְשַׁקֶּה אוֹתָם, צוֹמְחִים אֵילָנוֹת חֲסוּנִים, עַד שֶׁשׁוּם רוּחַ אֵין בְּכֹחָה לְעַקְרָם. כְּמוֹ-כֵן הִיא הָאֱמוּנָה, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים לז, ג'): "שָׁכַן אֶרֶץ וּרְעָה אֱמוּנָה", אִם אָדָם מְשַׁרֵּשׁ הֵיטֵב בְּאֱמוּנָה, שׁוּם רוּחַ רָעָה אֵינָה יָכוֹלָה לְעַקְרוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ.

ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז): כיצד זוכים ליראה ולאהבה? על-ידי "אור הצדיק". אם נכנס באדם האור הגדול של הצדיק, יש לו יראה ואהבה, הינו שמחד גיסא — מאד מפחד מהקדוש-ברוך-הוא, ותמיד שם לב, שהוא תברך מסתכל עליו, ומאידך גיסא — אוהב את הקדוש-ברוך-הוא מאד, ואף אחד אינו יכול לעקרו מאהבת השם תברך, ונתקים אצלו (שיר השירים ח, ז): "מים רבים לא יוכלו לכבות האהבה, ונהרות לא ישטפוה", כי בוערת בו תשוקה חזקה להקדוש-ברוך-הוא, שפבר אינו רוצה שום דבר, רק את הבורא תברך שמו לבדו.

וידוע, שהרבה פעמים שמעו את הרב הקדוש בעל התניא זי"ע לשיר: "רבנו של עולם, איך דארך נישט דיין עולם הזה, איך דארך נישט דיין עולם הבא, איך דארך נאהר דיר אליין"; רבנו של עולם, אני לא צריך את העולם הזה שלך, אני לא צריך את העולם הבא שלך, אני צריך רק אותך לבד. זו המדרגה הכי עליונה, שאדם עובד את הקדוש-ברוך-הוא שלא על מנת לקבל פרס, איני רוצה כלום, אלא את עצם עצמיות אלקותו תברך, רק אותו אני אוהב, ורק ממנו אני פוחד, ולא מענש ומשום דבר אחר, רק מחמת שהקדוש-ברוך-הוא

עומד פה ומסתכל עלי. וזו השלמות שאדם צריך להגיע אליה.

ואי אפשר להגיע לזה, אלא כשמאיר באדם "אור הצדיק". ואם רואים שאין לאדם יראה ואהבה, סימן שכבה אצלו "אור הצדיק", וממילא מתרשל מהמצוות. ולכן אם תראו אדם, שמתעצל לבוא לבית-הכנסת להתפלל במנין שחרית, מנחה, ערבית, סימן שמסכן הוא, אין לו אמונה, וככה אצלו "אור הצדיק", ומכל שכן כשבא לבית-הכנסת, ומדבר באמצע התפלה, בזה מוכיח שאין לו יראה, ואינו מפחד ממנו יתברך, כי אם היה אדם יודע, שהקדוש-ברוך-הוא פה בבית-הכנסת, היה רועד ונפחד ממנו. ואין לו אהבה, כי אם היה אוהב את הקדוש-ברוך-הוא היה כל-כף מכבדו, והיתה לו יראת כבוד ממנו יתברך, שנמצא כאן בבית-הכנסת. חכמינו הקדושים אומרים (מגלה ט.): "ואהי להם למקדש מעט" — אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות; כיום שאין לנו בית-המקדש, נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא מתנה — בתי כנסיות ומדרשות, ושם משכן הצדיק, שם מאיר "אור הצדיק". רבי חיים ויטאל אמר, שהבחין על רבו האריז"ל, שבכל פעם לפני שנכנס לבית-הכנסת, עמד מחוץ לדלת, והחל לרעד מאד ברתת ובזיע, ותכף כשפתח את הדלת ונשק למזוזה,

והשתחוה כלפי מזרח, ואמר: "ואני ברוב חסדך אבוא
 ביתך, אשתחוה אל היכל קדשך", נכנסה בו אהבה כזו,
 שכמעט נמס מרוב אהבת השם יתברך. ואז ראה מהי
 יראה ואהבה!

והנה יש לנו בית-הכנסת ובית-המדרש להפגס בו
 בכל יום, אשר אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט תהלים
 תרנט): כל שאינו נכנס לבית-הכנסת בעולם הזה, אינו
 נכנס לבית-הכנסת בעולם הבא, והמתפלל בתוכו
 בעולם הזה, כאלו מתפלל בבית-המקדש, שנאמר:
 "ואהי להם למקדש מעט"; אנשים מזלזלים בזה,
 ומדירים רגלם מתפלה במנין: שחרית, מנחה, ערבית,
 ואם כבר כן באים — מדברים אז, אשר בזה מוכיחים
 בעליל, שאין להם יראה ואהבה. חכמינו הקדושים
 אומרים (פסיקתא רבתי טו) על הפסוק (שיר השירים ב, ט): "הנה
 זה עומד אחר כתלנו" — אלו בתי פגסות ובתי
 מדרשות; הקדוש-ברוך-הוא עומד אחר הכתל, היכן?
 בבית-הכנסת ובבית-המדרש, אשר שם הוא משפך
 הצדיק!

ולכן כדאי וכדאי לבוא אל בית-הכנסת ובית-
 המדרש של הצדיק מדי פעם בפעם, כדי לקבל ממנו
 התחזקות והתעוררות, שזה יראה ואהבה; אהבה זו

התחזקות, יראה זו התעוררות. אם אדם אינו בא, סימן שאין מאיר בו "אור הצדיק"; רבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן נה): טוב לבלות זמן רב בשביל שעה אחת שישמע את הצדיק; חכמינו הקדושים אומרים (חגיגה ג.): אי אפשר לבית-מדרש בלא חדוש, בכל פעם שבאים אל הצדיק שומעים חדושים חדשים, שלא ידענו. כי גם הסמ"ך-מ"ם אינו עוזב את האדם, ובכל יום, בכל שעה ובכל רגע מכשילו בכל מיני עברות וחטאים, ואדם אפלו אינו קולט; אדם חושב שהוא כבר משלם, ואינו שם על לב, שהוא נתון בידי הסמ"ך-מ"ם אשר בלעו; כי אם יתכן שיכנסו בו באדם קשיות וספקות על הצדיק, סימן שיש לו קשיות וספקות על הקדוש-ברוך-הוא. כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): כמו שיש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כך יש קשיות על הצדיק, כי הצדיק נכלל באין סוף ברוך הוא; כל אדם יש לו קשיות על הבורא יתברך שמו, למה מוליכו בדרך זו, שאין לו פרנסה, וצרות ויסורים מנת חלקו — משכנים, מאשתו, מעצמו, מילדיו, הוא שרוי בבצרות, כל אלו הקשיות הן כפירות ואפיקורסות! כי כלל זה הכניסו בעצמכם, איש אמונה — אין לו קשיות! ואיש כופר — לא יועיל לו שום תרוץ! ולכן למה להכנס בקשיות ובספקות על הקדוש-ברוך-הוא?! הרי דרכי המקום

ברוך הוא וברוך שמו נעלמים ונסתרים מאתנו לגמרי. אבל עלינו לדעת, אשר "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), כל מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה זה בצדק ובמשפט, בחסד וברחמים, אף שאיננו מבינים.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נה): איך זוכים לראות במפלת הרשעים? על-ידי ארץ ישראל. מהי ארץ ישראל? אמונה, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "תמיד עיני הוי"ה אלקיך בזה מרשית השנה עד אחרית שנה"; כי מתגלה האמונה, שהכל ממנו יתברך, ואז הרשעים הארורים אינם יכולים לעשות לו דבר, ולבסוף יפלו במפלה גדולה. ומדוע עתה הם מצליחים, והם למעלה, ואלו הצדיקים נדמה שהם למטה משפלים? זה רק בשביל הבחירה והנפיון. ומביא שם רבנו ז"ל את לשון הזהר (שלח קעד.): באתר דאית תמן אבות, אית תמן שכנתא; במקום שיש שם האבות, שם השכינה; מי הם האבות? אברהם, יצחק ויעקב; אברהם תקן תפלת שחרית, יצחק — תפלת מנחה, יעקב — תפלת ערבית; אם אדם חזק בלהכנס לבית-הכנסת ולהתפלל שחרית, מנחה וערבית במנין, הוא ממשיך על עצמו את השכינה, כי באתר דאית תמן אבות, אית תמן שכנתא; מפרש רבנו ז"ל את מאמר

חכמינו הקדושים (נדה כד:): אבא שאול אומר קובר מתים הייתי, פעם אחת רצתי אחר צבי, ונכנסתי בקולית של מת, ורצתי אחריו שלש פרסאות, וצבי לא הגעתי, וקולית לא פלטה. וכשחזרתי לאחורי, אמרו לי, של עוג מלך הבשן היא; מה הפרוש בזה? אלא אבא שאול רצה להכניע את הרשעים, אזי רץ אחר צבי, הינו רמז לארץ ישראל, שנקראת צבי לכל הארצות, וארץ ישראל נקראת חיים, שנאמר: ונתתי צבי בארץ חיים (אבות דרבי נתן, פרק לד); כלומר רצה לחזק את האמונה; ולכן כל הצדיקים, הסמ"ך-מ"ם מונע מהם מאד מאד להכנס לארץ ישראל. ונכנסתי בקולית של מת, רציתי להכניע את הרשעים שנקראים מתים, וכיצד? ורצתי אחריו שלש פרסאות, אלו השלש תפלות, שאדם נזהר להתפלל שחרית במנין, מנחה במנין וערבית במנין, אבל כשחזרתי לאחורי, אמרו לי, של עוג מלך הבשן היא; וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): מחנה ישראל כמה הוי? שלש פרסאות, הינו השלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, וזה יש לנו בכל יום ויום, אם אדם נכנס לבית-הכנסת להתפלל השלש תפלות, אין לתאר ואין לשער גדל מעלתו בשמים, עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (עין פרכות טז): מה הנחלים הללו בני-אדם יורדים לתוכם כשהם טמאים, וטובלים ועולים טהורים, כך בתי כנסיות ובתי

מְדַרְשׁוֹת, בְּנֵי-אָדָם נִכְנָסִים לְתוֹכָם כְּשֶׁהֵם מְלֵאֵי עֲוֹנוֹת וְיוֹצְאִים מְלֵאֵי מִצְוֹת; אָדָם טָמֵא נִכְנָס לְגֵהֵר וְטוֹבֵל וְיוֹצֵא טָהוֹר, כִּן אָדָם הַנִּכְנָס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל וּלְבֵית-הַמְדַרְשׁ לְלַמֵּד — יוֹצֵא טָהוֹר, מְלֵא מִצְוֹת. וּבַעֲבוּר זֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּמִנְיָן, וְלֹא יְדַבֵּר בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה. מִצַּד אֶחָד צָרִיךְ יִרְאֶה לְפָחוּד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לִידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹה, וְאֵיךְ יִזְלַל בְּמִלָּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִצַּד שְׁנֵי צָרִיךְ אֲהַבָה, שְׁכַל-כִּן יֵאָהֵב אֶת הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה בְּנֵי-אָדָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהַצַּד הַשְּׁוֹה שִׁבְהֵם הוּא מִצַּד חֲנוּף, אִם הֵילָדִים רוֹאִים שֶׁהָאֵב מְזֻלָּל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת וּבְבֵית-הַמְדַרְשׁ, וּכְשֶׁבָא לְהִתְפַּלֵּל מְדַבֵּר כָּל הַתְּפִלָּה, מֵה יִרְצֶה אַחֲרֵי-כֵן מִיִּלְדִּיו?! לְבֵית-הַמְדַרְשׁ צָרִיכִים לְבוֹא כָּל יוֹם וְיוֹם, וְלַלְמַד מִקְרָא — חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י מִפְרָשֵׁת הַשְּׁבוּעַ, מִשְׁנֵיּוֹת — לְלַמֵּד כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים, שְׁמוֹזְכָּכִים אֶת הַנִּשְׁמָה, גְּמָרָא — לְלַמֵּד דְּפִי גְמָרָא, וּמְדַרְשׁ — לְלַמֵּד הַמוֹן מְדַרְשׁ מִפְרָשֵׁת הַשְּׁבוּעַ, כִּי אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא, שָׂאז כְּבָר לֹא צָרִיךְ לְסַפֵּר מוֹסֵר. וְעַל כָּלֵם — לְלַמֵּד הַרְבֵּה רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, לִידַע הַהִלְכָה. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה): כָּל מִי שֶׁנִּכְנָס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמְדַרְשׁ, הַשְּׂכִינָה אֵינָה

עוזבת אותו. וזו צריכה להיות כל התשוקה שלנו. כל יום ויום נעשה לעצמנו גדר, לבוא לבית-הכנסת של הצדיק, ולהתפלל את השלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, מלה במלה מתוך הסדור, כי אם מתפללים בעל-פה, לא ימלט שאדם יהיה מלא מחשבות זרות, הפה מדבר, והלב חושב מחשבות זרות, וזהו שכתוב (אסתר ט, כה): "ואמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה"; אם מתפלל מתוך הסדור, נעלמות המחשבות הזרות, ואחר-כך ילך לבית-המדרש ללמד חמש ורש"י — שנים מקרא ואחד תרגום, ללמד הרבה משניות, ללמד הרבה גמרא — בבלי, ירושלמי ותוספתא, ללמד הרבה מדרש רבה ותנחומא, וכן הלכה — ומב"ם, טור ושלחן ערוך. ללמד בכל יום קצת ועוד קצת, עד שזוכים לטייל בכל חלקי התורה כלה, אשר אין לה אשר גדול מזה; כי כשאדם זוכה ולומד התורה הקדושה, מאיר עליו אור האין סוף ברוך הוא.

ולכן אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז): מי שאין לו יראה ואהבה, סימן ש"אור הצדיק" ככה אצלו. רואים אדם המדבר דברים בטלים, סימן שנתרחק ממנו יתברך. וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (אבות ג, ב): שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה, הרי זה מושב לצים; שנים שיושבים, אף שאינם

מְדַבְּרִים מְאוּמָה, הֵרִי זֶה כְּכֹר מוֹשֵׁב לְצִים, כִּי אִם הֵם יוֹשְׁבִים יַחַד, לָמָּה שְׁלֹא יִדְבְּרוּ זֶה עִם זֶה מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! לָמָּה לֹא יַחֲזִקוּ זֶה אֶת זֶה! וּמְכַל שְׁכֵן אִם מְדַבְּרִים לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, אֵין עוֹן גְּדוֹל מִזֶּה, וּמְכַל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן כְּשִׁמְתְּלוֹצְצִים מִהַצְדִּיק, אֵין עוֹן חֲמוּר יוֹתֵר מִזֶּה, וְאִם עוֹשִׂים כֵּן, בְּיָדָאֵי הֵם פְּגוּמִים בְּבִרְיָת, חוֹטְאִים וּמַחֲטִיאִים אֶת הָרַבִּים, כִּי אִם מְדַבְּרִים נֶגֶד הַצְדִּיק, אֲזִי אֵין לָהֶם שׁוּם תְּקוּמָה, וְלִבְסוּף יִפְלוּ נִפְלָה אַחַר נִפְלָה בְּבוֹר עֲמֵק מְאֹד. כִּי כָּל אֱלוֹ הָרָשָׁעִים, אֵף כִּי בְּתַחֲלָה נִדְמָה לָהֶם, שְׂיָדָם עַל הָעֲלִיוֹנָה, וְחוֹשְׁבִים שְׂאֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתָם דְּבָר, אֵף אֵינָם חוֹלְמִים, שְׁלִבְסוּף יִפְלוּ בְּנִפְלָה אַחַת גְּדוֹלָה. וְלִכֵּן עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם עֶסֶק, שִׁיג וְשִׁיחַ עִם מִי שְׁמֵדְבֵר עַל הַצְדִּיק הָאֵמֶת. וְאֵף שְׂרוּאִים שְׂיִשְׁנָם הַחוֹתְרִים תַּחַת הַצְדִּיק וּמְסִיתִים נֶגְדוֹ, וְאֵין קוֹרָה לָהֶם מְאוּם, אֵף פְּתָאִם יָבוֹא הָאֲדוֹן מִבֵּיתוֹ, וַיִּקְבְּלוּ מִכָּה קָשָׁה מְאֹד, וְאִזּוּ יִהְיֶה כְּכֹר מְאֹד לְהַתְעוֹרֵר, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַכֶּה וּמְחַכֶּה, אֵף לִבְסוּף יִקְבְּלוּ עֲנָשָׁם מִשְׁלָם.

וְעַל-כֵּן מִי שְׂזוּכָה לָבוֹא לְבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבִתִּי מְדַרְשׁוֹת, מְאִיר עָלָיו הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ח.): מִי שִׁישׁ בֵּית-הַכְּנֶסֶת בְּעִירוֹ

ואינו בא להתפלל שם — נקרא שכן רע; ואיזה בית הכנסת? מסביר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, בית-הכנסת, הלכה ו'), שזה בית-הכנסת של הצדיק, ששם מדברים דבורי אמונה והשגחה פרטית. הצדיק מחזק אותנו באמונה, וברגע שיש אמונה זוכים להכל. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נה): הרוח שיש בזה העולם — אין לתאר ואין לשער כלל, מה שאדם יכול להרויח בזה העולם — אורות צחצחות, שום דבר לא ישוה לו, כשאדם טועם את "אור הצדיק", שום דבר לא יכול להניאו מזה, אלא כשאדם מספן, נכנסו בו תולעים, ועוד משליכן מפיו על אחרים, אוי לו ואוי לנפשו, ואוי לאלו הנמצאים בד' אמותיו, שגם הם ידבקו מן התולעים שבו.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כח), שיש שדין יהודאין, שלא די שאינם יכולים להוליך את עצמם, ואיך יוכלו להוליך אחרים?! הם מכניסים כפירה באדם, ונקראים תולעים, כי כל אלו המחרפים ומבזים את הצדיקים ומדברים עליהם, הם הם התולעים מחבלי כרמים, כמו שכתוב (נחום ב, ד): "אנשי חיל מתלעים"; ולכן אשרי מי שבורח מהם. על-כל-פנים כשאדם זוכה, ולוקח את הרוח שהקדוש-ברוך-הוא רוצה לתת לו, אשר אין צריכים להשקיע מאומה,

זה לא יאמן כי יספר. רואים בגשמיות, בפשטות פותח חנות, עד שמוצא את הרחוב המתאים, שנדמה לו ששם יצליח, ועד שמוצא חנות, צריך להשקיע כמה אלפי דולרים, ומשלים מראש דמי שכירות, ואחר-כך צריך לארגן את החנות — לצבע, להניח מדפים, ואחר-כך צריך להכניס את המוצרים שרוצה למכור ולסדרם כראוי, ועד שפותח את חנותו משקיע אלפי דולרים, והכל על ספק ספקא אם יצליח אם לאו, ושם תאורה מרשימה למשך את העין, ותולה תפאורה למשך קונים, וממתין כל היום, ואיש אינו נכנס. וחושב שלמחר בודאי יקנו. והנה למחר גשם שוטף יורד, ואיש אינו מופיע. וחושב בודאי מחר יהיה יום בהיר, ויבואו קונים רבים, ומדמין דמיונות שרואה תור ארוך מחכה, ואנשים באים ומכניסים כספים, והקופאי מוכן ועומד לשרת את כלם, וכך חולף שבוע ושבועים, ויש לו הוצאות, ורק מפסיד מכל העסק, ואז תולה שלט: "חסול — חמשים אחוז", כי רוצה להוציא מה שיותר מההשקעה, ובקשי מצליח להוציא חצי השקעה. אבל, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן נה), רוח העולם הזה אין לתאר כלל, ואין צריכים להשקיע כלל, הכל מוכן לנו; אדם נכנס להתפלל בבית-הכנסת שחרית, מנחה, ערבית, זוכה לענות "אמן יהא שמה רבה", קדשה, וברכו, מתפלל למלך אל חי, נכנס לבית-

הַמְדַרְשׁ, לוֹמֵד: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת
וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפֹתוֹת, וּמְכַל שְׁכַן אִם 'חוֹטֵף'
רְקוּד, הוּא הֵכִי מְאֹשֵׁר, נִכְנָסֶת בּוֹ אַמוּנָה, עַד שְׁמֵת־בֵּטֵל
לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי "אור הצדיק", וּמִי שֶׁאִין בּוֹ
אֶת זֹאת, סִימָן שֶׁ"אור הצדיק" אִינוֹ מְאִיר בּוֹ, אִין בּוֹ
לֹא יֵרָאֶה וְלֹא אֶהְבֶּה, וּמִסְכֵּן גָּדוֹל הוּא. אִךְ אִם הָיָה
אָדָם יוֹדֵעַ אֵילוּ כַּחוֹת טְמוּנִים בְּחֻבּוֹ, הָיָה יוֹצֵא מֵעֲצָמוֹ,
וּמִתְחִיל לְרַקֵּד מְרֹב שְׂמֻחָה, כִּי לָמָּה לִי לְהִיּוֹת שָׁבוּר?!
אַמֶּת חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, וּבִפְרָט בְּפָגַם הַבְּרִית, כִּי
אִם נִכְנָסֶת בְּאָדָם עֲצָבוֹת, צְרִיכִים לְדַעַת, שְׂרַחֲמָנָא
לְצֻלָּן, הוּא פָּגַם בְּבְרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂזָה
הַחֲטָא הַמְגַנֵּה בְיוֹתֵר. וַיְכַמוּ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי
עַר רַע בְּעֵינֵי ה', וַיִּמִּיתֵהוּ ה'"; ; וְזֶה מְבִיא לְאָדָם עֲצָבוֹת,
דְּכַאוֹן וּמְרִירוֹת. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת,
סִימָן א'): מִי שֶׁלֹּא תִקַּן חֲטָאת נְעוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאוֹת
לוֹ דְּאָגוֹת; עַד שֶׁלְּפֶתַע פִּתְאֹם נִכְנָסִים בּוֹ עֲצָבוֹת
וְדַכְדוּךְ, וַאֲיִנוּ יוֹדֵעַ עַל מָה וְלָמָּה, אִךְ אִין זֹאת אֵלָא עַל
שֶׁלֹּא תִקַּן חֲטָאת נְעוּרִים שְׁלוֹ.

וּבְמָה יְכוּלִים לְתַקַּן חֲטָא זֶה? כְּתוּב בְּזוֹהַר (וַיְחִי
רֵיט:), שְׂמִי שְׂחֲטָא בְּחֲטָא הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִין לוֹ

תקנה ותקנה. אבל אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עא), שאף אחד אינו מבין את הזהר הזה רק אני, ואני אומר שיש תקון, ואיזה תקון יש לנו, שהלא כלנו חטאנו, כלנו פשענו, כלנו התלכלכנו, וכתוב בספר "ראשית חכמה" (שער הקדשה, פרק ב'): כהיום אין בחור אחד שיהיה נקי מהחטא המגנה הזה; ואם אמר זאת לפני ארבע-מאות שנה, שהיתה אז הצניעות טובה יותר, מה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק בדור הזה, שהפריצות נוראה ואימה ברחובות, ובכל בית יש מחשב, שזו פצצה, כי מסתכלים בסרטים מגנים, רחמנא לצלן, עד שנסתרת מבני-אדם היראה והאהבה, ונכבה מהם "אור הצדיק". וככל זה תקבלו על עצמכם — מי שמדבר על הצדיק, הוא פגום בבירתו, וממילא כופר גם בהקדוש-ברוך-הוא, ויש לו קשיות עליו יתברך; כי מי שיש לו ספקות על הצדיק, הוא פגום מאד, כי איך אדם עם הראש הפגום והמלכלך שלו, ירצה להבין את הצדיק, ירצה להבין את הקדוש-ברוך-הוא?! אף דא עקא, שאדם חושב — "לא, אני חכם גדול", ובאמת אין הוא אלא שוטה ופגום במאד מאד. והנה אנחנו כלנו טפשים, שוטים ואוילים, יש לנו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיק, ומהיכן זה נובע? מחמת שפגמנו בבירת. ולכן אם תשמעו תולעת מדברת על הצדיק או על הקדוש-ברוך-הוא, תדעו

לְכֶם, שְׁזֶה פָּגוּם בְּנֹאֵף מְאֹד מְאֹד, וְעָשָׂה מְעֻשִׁים
מְגִנִּים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְמָה עוֹשִׂים לְתַקוּן? אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת
נֹאֵף, סִימָן מֵא): תַּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה — שִׁישְׁתִּדֵּל
לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה. הַתַּקוּן הַכִּי גָדוֹל שֶׁלָּנוּ —
לִילֵךְ בַּחוּץ, וּלְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַבְּנוּ
ז"ל דִּבֶּר פַּעַם עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — אֵיךְ יְכוּלִים לְזַכּוֹת
לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד
שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבָה וְהִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם;
וְהַלְבִּישׁ אֶת הַשָּׂגָה שְׁלוֹ בַּמִּשְׁנָה (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א'),
סִימָן נב): "הַנְּעוֹר בְּלִילָה, וְהַמְהִלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי, וּמִפְּנֵה
לְבוֹ לְבִטְלָה, הָרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ"; אָדָם הוֹלֵךְ
בְּלִילָה, בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ כָּבֵד
שׁוּם דָּבָר, אֲלֹא מִפְּנֵה לְבוֹ לְבִטְלָה, שֶׁמִּבְטֵל עֲצָמוֹ לְאֵין
סוֹף בְּרוּךְ הוּא, הָרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁנִּכְלָל בְּמִחְיָב
הַמְּצִיאוֹת, שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה מְאוּמָה, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. וּכְשֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר זֹאת, מוֹהַר"ן ת"ז לְכָל-כֶּף
הַתְּלֵהב, וְאָמַר: "אֲנִי עֲכָשׁוּ רַץ בְּכָל הַרְחֹבוֹת וְצוּעֵק:
'בְּנֵי-אָדָם, מָה אֲתַכֶּם! הֲלֹא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ".
תַּפְּסוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּבִגְדוֹ וְאָמַר לוֹ: לֹא וְלֹא! לֹא תִפְעַל.
תַּעֲמֵד פֹּה, כִּי לֹא תִפְעַל! וְהִנֵּה אֲנִיחָנוּ צְרִיכִים תַּקוּן,
וְאֵנוּ שׁוֹמְעִים דְּבוּרִים כִּאלוֹ מִפִּי הַצַּדִּיק, עַד שֶׁ"אוֹר

הצדיק" בוער בנו, ואנו רוצים לרוץ מבית-הכנסת לבית-הכנסת, ומכולל לכולל, ומרחוב לרחוב, ומשכונה לשכונה ולצעק: "מה אתם בעצבות ובדכאון?!". אבל תופס אותנו הצדיק ואומר: לא תפעלו! ואיך יכולים כן לפעול? אמר מוהרנ"ת ז"ל (עין פרפראות לחכמה על התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שכל-כף חקרת איך יכולים לפרסם את "אור הצדיק", והגעתי למסקנה, שרק על-ידי הפצת אור רבנו ז"ל, וזה כן עושה את פעלתו. כל מי שזכה להפיץ אור רבנו ז"ל, יכול לספר ספורים לאין ספור, איך על-ידי הקונטרסים שהפיץ, הציל אנשים משאול תחתית, מאבדון, מגרושין וכו', אדם רצה לאבד עצמו לדעת, והנה בא אחד ונתן לו קונטרס: "למה להתאבד", אמר אותו אדם למפיץ: "באת ברגע הנכון, והצלת אותי, כי הנה אני קורא בקונטרס, ומקבל חיות"; או אדם רצה להתגרש, והנה קבל קונטרס "למה להתגרש", ונמנע ממחשבתו הרעה להרס את ביתו. או אדם שומע קולות וצעקות מעבר לדלת, ונוקש על הדלת ונותן קונטרס: "למה לריב", ובני הזוג עומדים המומים, איך הלה ידע מה לתן להם?! ולכן החוב מנח עלינו להפיץ מה שיותר ספרי רבנו ז"ל, ולגלות את האמונה, כי הערב-רב עוקרים מעם ישראל את האמונה הקדושה.

הָיָה צְדִיק קָדוֹשׁ בְּשֵׁם רַבִּי מְרַדְּכֵי מְנַעֲשֵׁכִיז זי"ע,
 וּכְשֶׁרַבְּנוּ ז"ל חֲזַר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בִּקְשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת
 הָאִישׁ שְׁלֹה אֹתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעָבַר עִמּוֹ אֶת כָּל
 הַתְּלָאוֹת, שְׁרוּצָה עוֹד לְזָכוֹת לְתַפְס אֶת הַצְּדִיק רַבִּי
 מְרַדְּכֵי מְנַעֲשֵׁכִיז זי"ע, וְלְזָכוֹת לְרֵאוֹתוֹ כְּשֶׁעוֹדוֹ בְּחַיִּים,
 וְרַבְּנוּ ז"ל אָכֵן הִסְפִּיק לְהַגִּיעַ אֵלָיו, וְהָיָה אִזּוֹ זְמַן קֶצֶר
 מְאֹד קֹדֶם הַסְּתַלְקוֹתָיו. וְאָמַר אִזּוֹ הַצְּדִיק הִזָּה: אֲלֵמָּלָא
 הָיָה בָּא לְעוֹלָם הִזָּה, אֲלֵא כְּדֵי שְׁרַבְּנוּ ז"ל יְדַרְךָ כִּף
 רַגְלוֹ עַל מִפְתָּנוּ, כְּבָר הָיָה כְּדָאֵי, כִּי הוּא מְאֹד כְּבֹד וַיִּקַּר
 אֶת רַבְּנוּ ז"ל. וְצְדִיקִים אָמְרוּ עָלָיו, שְׁהָיָה רְאוּי לְהֵיּוֹת
 מְשִׁיחַ. וּכְשֶׁבָּאוּ אֵלָיו אֲנָשִׁים לְרַפּוּאָה וְלִישׁוּעָה, אָמַר
 לְפָנֵיהֶם: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ הַיְיָ אֵלֵינוּ הַיְיָ אֶחָד",
 וּכְבָר הֵיטָה לָהֶם יְשׁוּעָה, כִּי הִחְדִּיר כָּל־כֶּף אֲמוּנָה, עַד
 שְׁהָיָה בְּטוֹל הַבְּחִירָה. זֶה נִקְרָא "אֹר הַצְּדִיק", שְׁמַחְדִּיר
 בְּנוֹ אֹר כְּזֶה, שְׁנַעֲשֶׂה בְּטוֹל הַבְּחִירָה. מִי שְׁלוֹמֵד סִפְרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל, נַעֲשֶׂה אֲצֵלוֹ בְּטוֹל הַבְּחִירָה.

וְלִכֵּן אִם רוּצָה אָדָם לְתַקֵּן מֵה שְׁפָגָם, הָעֲצָה —
 לְהַפְּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַסְּפָרִים יִגִּיעוּ כְּבָר לְמָקוֹם
 שְׁצָרִיכִים לְהַגִּיעַ, וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַתְּקוּנִים. אִם הֵייתֶם
 יוֹדְעִים מֵה זֶה לְהַפְּיץ אֹר רַבְּנוּ ז"ל, הֵייתֶם עוֹסְקִים
 בְּזֶה תָּמִיד, כִּי זֶה מְגַלֶּה אֶת "אֹר הַצְּדִיק", וּכְשֶׁ"אֹר
 הַצְּדִיק" מִתְּגַלֶּה בְּעוֹלָם, אִזּוֹ יֵשׁ בְּאָדָם יְרָאָה וְאַהֲבָה.

ואין צריף להשקיע מאומה, רק להפיץ ולהפיץ, ובני-אדם חוזרים בתשובה, וזה נזקף לזכות המפיץ, והקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על עוונותיו הרבים, כהיום אין בנו הכח להתענות כדי לכפר על הפשעים והחטאים המרבים שעשינו, על-כן על-ידי שמקרבם עוד נשמות ישראל לצור מחצבתן, נמחלים לו חובותיו שהוא חייב להקדוש-ברוך-הוא. וכל זה הכח של הצדיק, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מב), שהצדיק מלא מופתים, אבל צריכים להאמין, שהדבורים והמעשים של הצדיק אינם פשוטים כלל ועקר. כל העבודה של הצדיק רק לגלות את הקדוש-ברוך-הוא, וזהו "אור הצדיק".

הצדיק הקדוש רבי חיים מצאנז זי"ע, היה מפרסם בצדקתו פנותן צדקה לרב, וכל אשר היה לו חלק לצדקה, וכן למד הרבה תורה, ועסק הרבה בתפלה, ובזה היה כחו — לעשות נסים. ודבר זה כלנו יכולים לקיים, הכיצד? אם נפנס לבית-הכנסת ונתפלל להקדוש-ברוך-הוא שחרית, מנחה, ערבית, נתבודד לפניו יתברך, נפנס לבית-המדרש ונלמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, ונפיץ את "אור הצדיק", ספרי רבנו ז"ל, זו הצדקה הכי גדולה, ואין למעלה הימנה! אדם חושב: "סך הכל נתתי

חוברת למישהו וזהו זה! "אך לא ולא, החייט יהודי!
הוא צריך את זה, אשתו זקוקה לזה, הילדים זקוקים
לזה, וכשאתה גורם להחיות יהודים — זו הצדקה הכי
גדולה.

פעם אחת בא יהודי לבקש ישועה מהצדיק
הקדוש מצאנו זי"ע, והרבי דחה אותו, אך בער באותו
יהודי לבוא שוב, כי הצריך לישועה, בכך בא שוב
ושוב, והיה עקשן גדול על כך, כי להתקרב אל הצדיק
צריכים להיות עקשן. ויהי היום, ובא אל הגבאי
והתחנן לפניו: תן לי שוב להכנס לרבי. וענה הגבאי:
ומה אעשה?! הרבי אינו רוצה לעזרה. ובין כך ראה
היהודי על השלחן, שמנח שם איזה מכתב ממדינת
שוויץ, שהיה אז פלא גדול שיגיע מכתב משוויץ
לגליציה וכו', ומתוך סקרנות שאל את הגבאי פשר
המכתב. וענה ואמר: הרבי קבל מכתב מיהודי הגר
בשוויץ, שכותב שהוא חולה במחלת הנפילה, לא
עלינו, ומתעלה שלש פעמים ביום, וזו לשונו: "היות
ששמעתי שאתם רבי גדול, אנא תפעלו בעבורי ישועה
בשמים". והשיב לו הרבי כך: "בזה שאתה כותב שאני
רבי — זהו שקר, בזה שאתה כותב שאתה יהודי שומר
מצוות — אתה שקרן, כי אתה מלא עברות, אינך מניח
תפלין, אין לך ציצית, אינך אוכל כשר, אין לך מזוזה,

ומחמת שמחך פגום, זה מביאך למחלת הנפילה, ואם
 תקבל על עצמך לתקן דברים אלו, תהיה לך רפואה".
 כמוכן יהודי זה התחרט שכתב דברי שקר לרבי, כאלו
 הוא איש ירא ה' ומקיים מצוות, והחל באמת לשמור
 שבת, והשליך את כל הכלים הטרפים מהבית, והחל
 להקפיד על פשרות כהלכה, והניח מזוזה על דלתות
 ביתו, קנה תפלין וציצית, החל לילך בכל יום לבית-
 הכנסת להתפלל, וחזר בתשובה שלמה, והיתה לו
 רפואה גדולה. וכתב מכתב שני לרבי: "רבי, זה
 שכתבתם שאינכם רבי — זה שקר, אבל זה שכתבתם
 שאיני שומר תורה ומצוות — זה כבוד אמת, כי עכשו
 חזרתי בתשובה, ואני מאד מודה לכם שהמשכתם לי
 רפואה. ותכף כששמע היהודי הזה את הספור —
 התפרץ לרבי, ובכה בדמעות שליש: "רבי, אני מקיים
 מצוות, והנה בשביל יהודי עוֹכר ישראל המשכת
 ישועה?" ענה ואמר הרבי הקדוש: לא באתי לזה
 העולם, אלא לגלות את הקדוש-ברוך-הוא, בשביל
 יהודי שהיה כל-כף רחוק, והחזרתי בו אמונה, שגם
 הוא יקיים מצוות, כדאי לי לאבד את עצמי, את אשתי
 וילדי, את העולם הזה והעולם הבא, אבל בשבילך,
 שאין לך אמונת חכמים כמו לו, איני מוכן למסור נפשי
 ונפש אשתי וילדי". נמצא מכל זה, שבשביל לעזור

ליהודי, כדאי אפלו למסר נפשו ונפש בני משפחתו,
וזו צריכה להיות עבודתנו.

הדבר הראשון, ידידי, אהובי! מלאו את עצמכם
עם "אור הצדיק", והחזירו בעצמכם את "אור
הצדיק", ותלמדו כל-כף הרבה את ספרי הצדיק, כי אם
אין לומדים ספריו הקדושים, איך יכולים להיות
מקרבים אליו?! ידוע, שהעיר ברסלב חצויה עם נהר
הבוג. היום נבנה שם גשר המגשר את שני הצדדים.
אך בעבר הייתה רפסודה שבה העבירו את האנשים
מקצה לקצה, ונסעה מהכא להתם ומהתם להכא. הנה
יהודי בשם יוסל, שהיה נוהג את הרפסודה, ואחר
הסתלקות רבנו ז"ל התפאר, שהוא הכיר את רבנו ז"ל,
כי פעם רצה רבנו ז"ל לילך מחצי עיר זו לחצי עיר
אחרת, והוא העביר את רבנו ז"ל. ולמוהרנ"ת ז"ל היה
תלמיד בשם ר' נחמן טולטשינער, הוא נולד שלש
שנים אחר הסתלקות רבנו ז"ל — בשנת תקע"ד, פעם
אחת קבל לפני מוהרנ"ת ז"ל ואמר: "אם הייתי נולד
חמש שנים קדם, הייתי מכיר את רבנו ז"ל", והקפיד
עליו מוהרנ"ת ז"ל ואמר: "אינך מכיר את רבנו ז"ל?!
אז מי מכיר את רבנו ז"ל — יוסל פורונטשיק מכיר
את רבנו ז"ל, כמו שהוא מתפאר?! אתה לומד את
ספרי רבנו ז"ל, אז בודאי אתה מכירו היטב"; כי אם

אדם לומד הרבה מאד בכל יום את ספרי הצדיק, מבטח לו שיהיה מקרב אל הצדיק תמיד, פי פניו, שכלו וחקמתו של הצדיק הם בתוך ספרו. אך הסמ"ך מ"ם עושה את שלו, ומסית את האדם שלא ילמד ספרי רבנו ז"ל.

ולכן ראו ללמד הרבה מאד את ספרי הצדיק, והיה טוב מאד, שתעשו חברותות ללמד את הספר "אוצר הקונטרסים", אז הייתם בטוחים, שלא תהיינה לכם שום ירידות ונפילות. וכן אם היה אדם מעיין בכל יום בכמה מכתבים "אשר בנחל", היה מבטח לו שלא ישבר ולא יפנס בדפאון, אם היה אדם לומד בכל יום "לקויטי-מוהר"ן", היה רואה את העמק וזיו השכינה שגנוז שם, אם היה אדם לומד בכל יום "ספורי-מעשיות", היה מתעורר מהשנה, אם היה אדם לומד בכל יום "ספר-המדות", היה מתקן את המדות שלו. ואמר רבנו ז"ל על שיחותיו הקדושות, שעם כל שיחה ושיחה יכולים להיות צדיק, כמו שאני יודע מה זה צדיק. זה נקרא "אור הצדיק", שצריכים ללמד את ספרי רבנו ז"ל, ואם נעשה כן, שנלמד בהתמדה ספרי רבנו ז"ל, אז נראה את הענג והנעם שבהם, ונוכל להמשיך את "אור הצדיק" גם לאחרים, אשר אין עוד תקון לנפש הפגומה של האדם, כמי שמחזיר אחרים

בתשובה, ומפיץ להם את ספרי רבנו ז"ל. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, סימן מא): תקוץ להוצאת זרע לבטלה — להחזיר בני-אדם בתשובה; ועל אחת כמה וכמה שצריכים לברח מרשעים ארורים, המדברים רע נגד הצדיק, שהם שליחי הסמ"ך-מ"ם, אשר יש לו שליחים בכל מקום, כי הוא מאד מפחד מהצדיק הזה. וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה ז'), שקדם שירדה נשמתו, צעק הסמ"ך-מ"ם: אם הנשמה הזו תרד, אין לי מה לעשות. ואמרו לו: הנשמה הזו מכרחה לרדת, ואתה לך תמצא לך עצה. ויצא ומצא עצה — שאנשים יצחקו מרבנו ז"ל. וזו עבודת הסמ"ך-מ"ם, שהוא ליצן גדול, וכך אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה כז, סימן ב') על הפסוק (משלי יט, כה): "לץ תפה" — זה צמלק; צמלק הוא נכדו של עשו, ושרו הוא הסמ"ך-מ"ם, אשר הוא טמאה כזו הלוחמת נגד הצדיק, הרוצה להרבות טהרה בנשמות ישראל, הצדיק הולך לו בחיים, שבני ובנות ישראל יתחתנו בקדשה ובטהרה, ומה עושה הסמ"ך-מ"ם? מוסר את הצדיק הזה בכל מיני מסירות והלשנות, אבל גם סופו יבוא לבסוף — שיתבטל לגמרי. וכמאמר ז"ל (ברכות נח): "לך הוי"ה הממלכה" — זו מלחמת צמלק; צמלק הוא נכדו של עשו, ומיהו שרו של עשו? הסמ"ך-מ"ם, בזה שנגלה את הקדוש-ברוך-הוא, תהיה

לו מפלה לגמרי. ולכן אני פונה אליכם, מי שמאיר בו
 "אור הצדיק", שיראה להפיץ ספרי רבנו ז"ל, ומי
 שאינו מפיץ, סימן שאינו בוער בו "אור הצדיק", ולכן
 עלינו לראות למלא את כל ארץ ישראל עם ספרי
 הצדיק האמת, ולא לפחד כלל וכלל, הלא במילא הסוף
 הוא, שיוצאים מזה העולם, אך פה בזה העולם צמאים
 לדבר ה', ומחכים לספרים עוד ועוד לקבלם ולהאיר
 בהם האור הזה. יעזר הקדוש ברוך הוא, שיאיר בנו
 "אור הצדיק" בשלמות, על-ידי שתכנס בנו יראה
 ואהבה, ונזקה להכניס "אור הצדיק" גם בזולת, עד
 שנזקה לראות בגלוי שכינה, שבוא יבוא משיח צדקנו,
 ויגלה את הקדוש ברוך הוא לכל העולם כלו, ויבנה
 לנו את בית המקדש במהרה בימינו אמן ואמן.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!